

GAZETA PRANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 6833.

Lwów, wtorek, 18 września 1923.

Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 4000 Mp. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz

Kancelarz austriacki w Warszawie.

Fuzja Wyzwolenia i Klubu P. S. L.

Warszawa. (Tel. wł) Po kilkunastu dniach obradach nastąpiło ostatecznie połączenie się klubów: Wyzwolenie i P. S. L. (Klub p. Dąbskiego) w jedno

stronnictwo pod nazwą: Związek Polskich Stronnictw Ludowych Wyzwolenie i Jedność Ludowa.

Otwarcie kursów maturalnych Obrońców Lwowa.

(-) Wczoraj odbyło się uroczyste otwarcie kursów maturalnych dla Obrońców Lwowa. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele OO. Jezuitów, poczem w obszernej sali posiedzeń Tow. gospodarskiego przy ul. Kopernika 20 zgromadzili się przyszli frequentanci kursów w liczbie 100 osób.

Na otwarcie przybyli: ks. arcybiskup Twardowski, w imieniu wojewody radca Ziński, wiceprez. dr. Stańko, zastępcy rektora Politechniki prof. Huber, poseł Maczyński, prezes Sokoła dr. Borowicz, kasa zawiadowcza Związku Obrońców Lwowa z prezesem dr. Zagórskim na czele, kierownik kursów kpt. Wajda, kpt. Kling oraz wielu gości. General

drzejewski przesłał na ręce prezesa dra Zagórskiego zawiadomienie, że z powodu choroby nie może w uroczystości wziąć udziału.

W dłuższym przemówieniu wykazał ks. arcybiskup Twardowski korzyści jakie Obrońcy Lwowa z ukończenia kursów odniosą oraz w gorących słowach zachęcił ich do wytrwania w powziętym postarowaniu dla dobra i p. t. Ojczyzny. Piękne swoje przemówienie zakończył czcigodny Arcypasterz pochlebnie słowami o kursistach.

Intenimem Województwa złożył radca Ziński podziękowanie inicjatorom za zorganizowanie kursów. Przemówił jeszcze prof. Kuczyński, nauczyciel kursów, a poseł Maczyński zapisał w dzienniku życzenia osiągnięcia owocnych wyników z pracy.

Piękną i podniosłą uroczystość zakończył krótkim przemówieniem kursista p. Wenker, który złożył podziękowanie inicjatorom wszystkim i podziękowanie za zorganizowanie tej pięknej i pożytecznej placówki, a czcigodnym gościom za poświęcenie swa obecnością uroczystości.

SZEŚCIODNIOWA ZBIÓRKA ULICZNA WE LWOWIE

Widok budowanego pomnika ofiarom mordów ukraińskich w Złoczowie. (Do artykułu na stronie 3-ciej).

PIERWSZE POSIEDZENIE SENATU.

Warszawa. (AW). Pierwsze posiedzenie Senatu po letnich ferjach odbyło się 25. bm.

ZAKOŃCZENIE KONKURSU LOTNICZEGO.

Warszawa. (PAT). W ostatnich dniach trwania konkursu samolotów bezsilnikowych, pogoda nie sprzyjała. Dawał się odczuwać zupełny brak wiatru. Dopiero dnia 13. bm. pilot Ulas na aparacie konstrukcji p. Kubickiego wykonał o godz. 7.30 wieczorem, przy zupełnej ciemności lot, utrzymując się w powietrzu 100 sek. i lądując przy rozpalonych ogniskach. Zauważyć należy, że jest to pierwszy w ogóle lot aparatem bezsilnikowym w nocy. Inni lotnicy nie startowali. Dnia 14. bm. uczestnicy konkursu rozjechali się. Rozdanie nagród nastąpi w Warszawie.

ZŁAGODZENIE KONFLIKTU WŁOSKO-JUGOSŁOWIAŃSKIEGO.

Rzym. (PAT). Przybyła tu jugosłowiańska delegacja do komisji dla uregulowania sprawy Rieki. Oczekują, że przewodniczący delegacji Rybar zakomunikuje odpowiedź Jugosławji na propozycje włoską pisane w dniu dzisiejszym. We włoskich kołach dyplomatycznych zapatrza się na sprawę optymistycznie. Panuje przekonanie, że przy dobrej woli obu stron powzięte zostaną decyzje, przywracające normalne stosunki z Rieki i umożliwiające rozwój portu i miasta.

-- MEBLE KLUBOWE --
KRZESŁA JADALNIANE

PIERWSZORZĘDNEGO WYROBU POLECA

WYTWÓRNIA MEBLI KLUBOWYCH

:: FRANCOS i S^{KA} ::

Lwów, ul. Sykstuska 41.

(Wiedeń, Westbahnstrasse 9).

Na Targach Wschodnich pawilon 12, stanowisko 2025.

Kancelerz austriacki przybył do Warszawy.

Warszawa. (PAT). Kancelerz austriacki dr. Seipel i minister spraw zagranicznych Grünberger przybyli dziś o godz. 5 popołudniu do Warszawy. W towarzystwie ich przybył poseł polski we Wiedniu hr. Lasocki i poseł austriacki w Warszawie. Post który wyjechał był na spotkanie kancelerza dr. Dziedzic. Na granicy powitali przybyłych przedstawicieli prezydium Rady ministrów dr. Swinarski, a z ramienia ministerstwa zagranicznych dr. Sobolewski. Obaj wytrienieni przydzieleni są do osoby kan-

clerza Austrii na czas jego pobytu w Polsce. Na dworcu w Warszawie powitał kancelerza imieniem Rządu polskiego minister dr. Głabiński w zastępstwie powracającego jutro prezydenta ministrów Witosza, oraz minister spraw zagranicznych Seyda i szef protokołu dyplomatycznego Przeździecki. Na peronie ustawiona była kompania honorowa z orkiestrą, która odegrała narodowy hymn austriacki. Kancelerz udał się do dworca wprost do hotelu Bristol, gdzie zamieszkał.

III. Zjazd polskich inżynierów kolejowych we Lwowie.

III. Zjazd polskich inżynierów w Lwowie. Dnia 16. września br. rozpoczął się we Lwowie III. Zjazd polskich inżynierów kolejowych. Po solennym nabożeństwie odprawionem w kościele św. Marii Magdaleny udali się uczestnicy zjazdu, w którym bierze udział około 50 inżynierów do gmachu Politechniki gdzie dobytec się będą przez trzy dni tj. 16, 17 i 18 września br. posiedzenia plenarne i secyjne.

Zjazd zagał inż. Stolzman. Na przewodniczącego Zjazdu wybrano przez aklamację zaszczytnie znanego w sferach metylko kolejowych, ale i społecznych inż. Stanisława Rybickiego, b

prezesa lwowskiej dyrekcji kolej. i obecnego prezesa Pol. Tow. politechnicznego we Lwowie. W zjeździe biorą również udział niektórzy szefowie departamentów ministerstwa kolej. i pojedynczych dyrekcji kolejowych i profesorowie Politechniki. Wśród gości zauważalnym prez. Neumanna, który powitał zebranych imieniem miasta przedstawiciela wojskowości gen. Niesiołowskiego i wiele innych osobistości. Od godz. 11 przedpoł. odbywały się posiedzenia plenarne i secyjne z przerwą obiadową do godziny 8 wiecz.

Dziś odbędzie się dalsze posiedzenia. a popołudniu nastąpi zwiedzanie miasta.

Ze świata bankowego.

W zeszłą sobotę odbyła się w salach hotelu George'a piękna i podniosła uroczystość pożegnania ustępującej Rady Związkowej i Dyrekcji Akcyjnego Banku Związkowego. Zjawiała się na niem w komplecie cała ustępująca Rada, Dyrekcja, prokuryści i urzędnicy Banku oraz grono zaproszonych osób. Szereg przemówień pożegnalnych wygłosili pp. Ludwik hr. Koziebrodzki, imieniem ustępującej Rady, dyrektor Droid imieniem firmantów, p. Frimbach, imieniem urzędników Banku, inż. Brakuski, imieniem zrzeszonych około Banku spółek przemysłowych. Wszyscy mówcy podnieśli wielkie zasługi ustępującej Rady i Dyrekcji około reorga-

nizacji i dalszego rozwoju instytucji. Jednymyślnie stwierdzili oni, że ogromną część tej zasługi należy przypisać długoletniemu kierownikowi i reorganizatorowi Banku p. Dyrektorowi Marjaonowi Turskiemu. Jego to pracą, jego staraniami, została instytucja ożywiona nowym duchem, uległa modernizacji i stanęła na tak wysokim stopniu rozwoju. Działalność p. Dyrektora Turskiego była dla Banku prawdziwie epokową i zapisana będzie niezawodnie złotymi głoskami w dziejach Banku który, mając tak silne podstawy, stworzone jego pracą, może z całą otuchą spoglądać w oczy przyszłości.

Z Targów Wschodnich.

(Z DZIAŁU PERFUMERJI I KOSMETYKI.

W bocznej skrzydle pawilonu Centralnego, w dziale perfumerji i kosmetyków, zwraca uwagę publiczność kiosk wytwórni firmy Leo w Krakowie, wyrabiającej pastę do zębów, proszek do zębów, wodę do ust i krem. Laboratorium Leo, będące własnością Braci Scherer w Krakowie, wyrabia produkty najlepszej jakości słynnej marki światowej „Chlorodont“.

W powyżej wymienionym kiosku znajdują się ponadto wzory wytworów fabryki „Multum“ w Krakowie, wyrabiającej plomby stalowe, pluskiewki, spinacze do papieru, szpilki, agrafki stalowe, szpilki do włosów itd. Jest to jedyna tego rodzaju bezkonkurencyjna fabryka w Polsce.

Celem zapoznania najszerszych warstw z wyrobami kosmetycznymi Firmy Leo, rozdaje się w wymienionym powyżej pawilonie próbki tych wytworów bezpłatnie.

Baczność inwalidzi!

Warszawa. (PAT). Ministerstwo spraw wojskowych komunikuje: Agendy zaopatrywania inwalidów wojennych oraz rodzin pozostałych po inwalidach wojennych, po poległych i zmarłych wojskowych, których śmierć jest w związku przyczynowym ze służbą wojskową, przeliczo ministerstwo skarbu. Przyznawanie, wymerzenie i wypłatę tych zaopatrzeń skutecznie na obszarze b. zaboru austriackiego Izba skarbową w

Krakowie, na obszarze b. zaboru pruskiego Izba skarbową w Poznaniu, na obszarze b. zaboru rosyjskiego Izba skarbową w Warszawie. Wymienione Izby załatwiają również sprawy zaopatrywania inwalidów, wdów i t. d. z przed wojny światowej. Celem uniknięcia zwłoki w załatwianiu, należy się zwrócić bezpośrednio do powyższych izb skarbowych. Zarządzenie to nie odnosi się do G. Śląska.

DZIECI REWOLUCJI Nastrojowy dramat w 7 akt. dziś w APOLLO

Alak gości weselnych na letn ków.

Orgja pijackie w Brzuchowicach.

(d) Brzuchowice, piękne letnisko pod Lwowem, tego roku — jak nigdy — po dzień dzisiejszy słynęło z licznych kradzieży, awantur i napadów. Ze nie doszło tam do drastyczniejszych scen, zawdzięczać należy policji, która zdołała kradliwie, awanturnicze i polujące na cudze mienie żywioły ująć w karby. Mimo to wczoraj doszło tam do większej awantury, której kres wnet położyła zaawdomiona o zażyciu policja.

Na letnicy, odbywało się huczne wesele i letnicy, odbywało się huczne wesele niejakiego Herta. W czasie, gdy już goście byli rozbawieni, zjawila się tam nieproszona grupka wyrosków aż z Batorówki i przemocą chciała brać udział w zabawie weselnej. A że nie dopuszczono ich do grona weselnego, w pobliżu w lesie w swoim kółku i za swoje pieniądze rozpoczęli libacje. Podchmieni rozpoczęli awantury nie tylko z

weselnymi gośćmi ale i z letnikami, dostając się przemocą do ich mieszkań przez ogrodzenia. Skarżeni za to przez jednego z letników, połączyli się z pijanymi gośćmi weselnymi i uplanowali, wspólny napad z drągami na mieszkanie tegoż letnika.

Jednak o tem zawiadomiono na czas miejscowy posterunek policyjny, który wnet zaprowadził porządek. W czasie rewizji osobistej jednemu z pijanych awanturników odebrano nawet misternie z obiony sztylet. Aby letnikom zapewnić spokój i dać odpowiednią ochrone, na miejsce przybył też konny patrol policyjny ze Lwowa, powitany tam z zadowoleniem przez letników.

Dzięki więc energicznemu i szybkiemu działaniu policji późnym wieczorem zapanował spokój a z niedoszedłego planu boju zabrano kilku kompletnie pijanych awanturników.

DYKTATOR WOJSKOWY W HISZPANII OBJAŁ RZĄDY.

Madryt. (PAT). Gen. Primo Rivera złożył przysięgę w charakterze szefa rządu. Król podpisał dekret nominacyjny członków dyrektorjatu, między nimi ośmiu generałów, reprezentujących poszczególne okręgi wojskowe i jednego kontradmirała. Na miejsce Silveli, wysokiego komisarza w Marokko, powołano gen. Aix Peru.

I W AMERYCE NIE CHCA MARKI NIEMIECKIEJ.

Paryż. (AW). „Chicago Tribune“ donosi z Nowego Jorku, iż tamtejsze sfery

finansowe i giełdowe postanowiły nie dotować więcej marki niemieckiej na giełdach w Stanach Zjednoczonych.

NOWA KATASTROFA W JAPONJI.

Osaka. (PAT). (Ruter). Orkan, wiejący od strony morza, wyrzucił wielkie masy wód na miasto Tottari, które skutkiem tego zostało częściowo zniszczone.

ARFSZTOWANO 100 KOMUNISTÓW.

Sofia. (PAT). (Polradio). W ciągu ostatnich trzech dni aresztowano w Sofii 130 komunistów.

W najbliższym czasie rozpoczniemy w odcinku fejtetonowym druk niezwykle zajmującej noweli K. H. Strobla p. t.

Tajemnica grobowca na Pere-Lachaise.

Utalentowany autor w nader kunsztowny i fascynujący sposób opowiada historję człowieka, który padł ofiarą kobiety-wampira. Nowelę artystycznie przełożył znany literat p. Adam Stodor.

Umarł z głodu na stosach żywności.

(ea) O niezwykłym wypadku zamordowania się żywcem donoszą pisma niemieckie: W miejscowości Essen władze policyjne zaalarmowane zostały wieścią, iż w jednym z domów znajduje się trup, straszliwie wychudzonego człowieka. Ustalono, iż był to jakś szaleniec, który zagłodził się na śmierć, zaprowadzawszy się uprzednio obficie. I tak, znaleziono w mieszkaniu znaczną ilość słoniny i kiełbas, konserw mięsnych,

jarzyn i owoców, tytoń i papierosy w skrzynkach w takiej ilości, że wystarczyły na lata całe.

Dostęp do łóżka był utrudniony, albowiem nieszcześliwy szaleniec zabarykadował go kartonami i węglem. Znaleziono również 8 worków z zaszuszonym chlebem, jakoteż 310 złotych marek niem. I papiery wartościowe na olbrzymie sumy.

Falszywy „porucznik“ analfabeta.

Podczas przewrotu w r. 1918 wstąpił do W. P. do jednej z formacji ochotniczych w Krakowie 17-letni Edmund Biesiada i w krótkim czasie zaawansował na kaprała.

Wkrótce w jednym ze szpitali na prowincji, dokąd go oddano jako rekonwalescenta, zasłynął jako porucznik z szeregiem odznaczeń.

Odtąd Biesiada przez dłuższy czas jeżdżąc od szpitala do szpitala, pobierał pensję jako porucznik, przy czem pożyczal rozmaite kwoty od kolegów. Wkońcu falszywy po-

rucznik został zdemaskowany i wydany wojskowym władzom sądowym. Stwierdzono, że Biesiada posiadał cały szereg falszywych dokumentów wojskowych, przy pomocy których oszukiwał Skarb Państwa, pobierając pensję oficerską i zagarniając na leczenie.

Trybunał wydał wyrok skazujący Biesiadę na 2 lata ciężkiego więzienia.

Biesiada jest analfabeta i zaledwie umię się podpisać.

PREMIERA. Dziś w posiedzialek 17 j. b. m. w KINIE LEW

Podróż Rasmusena do Biegna Północnego.

Wspaniały obraz w 5 akt. z żył ludów i zwierząt północy. Niezównane krajobrazy.

Kronika.

Lwów, 17 września.

NEBYWAJĄCY SKANDAL SPORTOWY.

Z ireczu wczorajszego Lwów-Kraków przeciętnie obiektywny widz wyniósł niezwykle przykre wrażenia. Przedewszystkiem chromała sprzedaż biletów a długie cgonki, stojące koło jedyniej kasy, nie zachęcały zbytnio do zakupu. Szalony tłok i nieporządek na trybunach mimowolnie kazał się zastanowić kto był gospodarzem na boisku. O zachowaniu się publiczności, które było skandalicznym także trudno zamilczeć. Zgola zaś chyba pierwszy raz w Polsce zdarza się, aby nawet członkowie L. Z. O. P. N. jako gospodarze ordynarnemi wyzwiskami wolałi na sędziego. Propagowanie sportu przez L. O. Z. P. N. w taki sposób minelo się z idea, jaką ma polski sport doo spełnienia.

Marsz. Senatu p. Trampezyński przyjął delegację Pol. Tow. Opieki nad Kresami, która poinformowała p. Marszałka o działalności Towarzystwa i prosiła o protektorat nad organizowanym w całym państwie w czasie między 23. a 30. bm przez Towarzystwo tygodniem kresowym na cele kulturalno-oświatowe Kresów Wschodnich. P. Trampezyński okazując wielkie zainteresowanie losom kresów Wschodnich udzielił delegacji cennych wskazówek i z całą gotowością zgodził się przyjąć protektorat nad tygodniem kresowym.

Minister kolei we Lwowie. Nowo-mianowany minister kolei inż. Andrzej Nosowicz bawił w sobotę i niedzielę in cagnito u swej rodziny i wrócił wczoraj rozpiesznym pociągiem wieczornym do Warszawy celem objęcia urzędowania.

(-) **Wypadek na meczu futbolowym.** Wczoraj wieczorem opatrzyło Pogotowie ratunkowe 25-letniego Józefa Adama, futboliste z Krakowa, który na meczu Lwów-Kraków zderzył się graczem Lwowa Ignarowiczem i rozbił sobie głowę.

(-) **Stara żebraczka pod tramwajem.** W ulicy Sykstuskiej potrafił wczoraj wóz tramwajowy ED około 80-letnią żebraczkę, przyczem doznała ona zalamania czaszki i licznych obrażeń na całym ciele.

(-) **Kokainista Piau kasa.** Magister formacji Izidor Piau, znany z afery ko-

Budujcie pomnik dla ofiar merców w Złoczowie.

(Do tytułowej ilustracji).

Kiedy z końcem marca i początkiem kwietnia 1919 Ukraińcy spodziewali się swego pogromu, chcieli kosztem kilkunastu ofiar życiowych podtrzymać ducha ruskiego w Złoczowskiem i w ten sposób zamaskować ogrom klęski ruskiej pod Lwowem.

I oto dnia 29. marca i 1 kwietnia 1919 padli na stokach królewskiego zamku w Złoczowie wierni synowie Polski, którzy do chwili swej śmierci wytrwali na swych stanowiskach. Zostali po poprzedniem bestjałskiem zęcaniu się nad nimi rozstrzelani przez żoldactwo ukraińskie, które nie miało odwagi strzelać do swych ofiar z przodu, o czem świadczą kule znalezione w plecach ofiar. — Społeczeństwo złoczowskie postanowiło prochy rozstrzelanych złożyć we wspólnym grobowcu. Dziś wznosi się na wzgórkcu cmentarnym pomnik, który po wicki będzie świadczyc o polskości

wschodnich kresów. Pomnik nie jest jeszcze gotów, dlatego komitet zwraca się do całego społeczeństwa patriotycznego z prośbą o wydatną pomoc materialną.

Komitet budowy pomnika w Złoczowie otrzymał pozwolenie na urządzenie zbiórki celem dokończenia budowy tego pomnika.

Zbiórka odędzie się we Lwowie w dniach 17, 18, 19, 20, 21 i 22 września 1923 r.

Puszkki wydawać się będzie codziennie w lokalu M. S. O. przy ul. Sokoła 1 7, I piętro (gmach Sokoła) w godzinach od 4—7 wieczorem. Osoby chętne raczą się zgłaszać w powyższych dniach i godzinach celem odbioru puszek i legitymacji.

Komitet prosi wszystkie organizacje narodowe, społeczne i humanitarne o współpracę w zbiorce

kainowej, wywołał wczoraj w mieszkaniu Baranów awanturę, w czasie której akademika Marcellego Barana ukąsił tak dotkliwie w rękę, że Pogotowie ratunkowe musiało mu pospieszyć z pomocą.

(-) **Pokąsany przez szczura.** Adam Urbański, 19-letniego praktykanta sklepowego pokąsał wczoraj szczur w rękę.

(-) **Homerycki bój.** Piotr Mazur, 32-letni murarz toczył Homerycki bój z kolegami w szynku Bombacha na Zniesieniu. W czasie tej walki odniósł kilka ran od noża w ramię i głowę.

(-) **Pobite kobiety.** Niejaki Jan Pelek napadł wczoraj w rafinerji nafty na Zniesieniu 46-letnią Marię Czabracę i zrobił jej dwie dziury w głowie oraz liczne sińce na całym ciele. — Inny znójwa „kawaler” niejaki Hecht pobu 19-letnią służącą Klarę Press. — Wreszcie Pelagia Kościuk w babskiej wojnie pobila dotkliwie 32-letnią Katarzynę Kowalczyk. We wszystkich wypadkach udzieliło swej pomocy Pogotowie ratunk.

(-) **Zguba Maria Wodatkówna,** krawczyni, zam. przy ul. Janowskiej 88, zgubiła wczoraj na pl. Marjackim lub Bernardyńskim złoty zegarek branzolitkowy, wartości 2 miliony mk.

(-) **Nie chciał płacić stempli.** Poste-

itnkowy Cichocki zakwestjonował wczoraj Abramowowi Berischowi Landawowi z Żółkwi nieostemplowane bonny na kilkaset milionów mk.

(-) **Kradzieże.** Jakóbowi Nenbergerowi ze Smatyna skradziono wczoraj w wozie tramwajowym „T” zegarek marki „Glasnütte” ze złotym łańcuszkiem wartości 12 milionów mk. — Do mieszkania dra Wilhelma Stutza, zam. przy ul. Jachowicza 11a, dostał się przez otwarte okno na I. p. jakiś złodziej i skradł mu garderobę wart. 7 i pół miliona mk. — Z otwartego mieszkania przy ul. Lyczakowskiej 8 skradziono Kazimierzowi Zurawiekiemu złoty pierścienek wartości 800 000 mk.

(-) **Zamach samobójczy z miłości.** Wczoraj przyprowadził pewien młodzieziec na Pogotowie ratunkowe swoją narzeczoną, która zażyła w celu samobójczym sublimatu. Pogotowie odcisnęło desperatkę do szpitala. Młodzieniec ów nie chciał wyjawić nazwiska narzeczonej oświadczył tylko, że trula się z powodu zawodu miłosnego.

DE ŚWIATA.

Zgon generała. Zmarł w Warszawie gen Piotr Koreywo, który był pierwszym organizatorem wojsk polskich w

królasy, niezmiernie czuli na każdy objaw hakaty. Niemniej jednak duża część Niemców śląskich, a więc i katowickich, pragnie żyć w zgodzie i spokoju z polską ludnością i stara się być lojalnym obywatelami państwa które przy rozumnej polityce może odnieść duże korzyści na Śląsku. Charakterystykiem w tej mierze jest stać się katowickim magnatów przemysłowych. W większości są oni daleko lepszymi obywatelami polskimi, aniżeli ich łódzcy koledy.

Katowice są dzisiaj Warszawa w miniature. Żyćie handlowe zwłaszcza wroc. kipi, pedzi niezliczonymi przedsiębiorcami. Cnąc tutaj stolicę przemysłu i coraz więcej rozwijającego się handlu. Mnóstwo powstałych polskich biur, państwowych i prywatnych, banków, instytucji, sklepów, towarzystw akcyjnych ze swa obsługą i urzędnikami wyciska swe piętno na fizjonomji stolicy śląskiej. Lecz jak Warszawa ma swoia Warszawę, tak i Katowice mają swa druga, podlegszą stronę medalu Gdy z jednej strony Polska inteligencja i pracy żłubi krok za krokiem swą drogę, gdy opodal tysiące kominów fabrycznych luezy na część życia, a niezliczone ręce polskich górników wykująta dla Polski lepsza przyszłość — tu obok w ślad za polskim żołnierzem i ideowcem wszedł w te tropy paskarz kombinator, niemiecki ptak, chytry „pośrednik”, złodziej i drań. Tu jest polska Kalifornia i polska Kaledonia. Chyba nigdzie w Polsce, w żadnym mieście nie dzieje się tyle hałdactw i oszustw „handlowych”, tyle przemysłowych kombinacji, chyba nigdzie tak wyrażanie się krajiną i oszuby. Nigdzie tak oredko nie można się wzbogacić jak w tem polskiem Klendyke i nigdzie łatwiej dostać się do kryminatu. Nigdzie też nie spotyka się tytu pijanych na ulicach, co na G. Śląsku. Pym w tem piństwo wie dzieje cibrzy mi, fabryczno-górnicy „lumpenproletariat”, gdyż ludność wiejska jest oszczędna, spokojna i pracowita. Czasami Ka-

NADESŁANE.

Architekt **ADOLF SOPER**
Lwów, Tarnowskiego 32, Tel. 443.
PLANY, ROZSTORY, ERODIE.
5784-2

Odessie, a następnie w Polsce. Zmarły był wiceprezesem wojskowego sądu nadzwyczajnego.

Małżonka ekscesarza Wilhelma opuściła już wygnania z Doorn i udała się wraz z swemi dziećmi do swych dóbr na Górnym Śląsku.

Sztandar włoski sponał na Korfu. Z Londynu donoszą: „Central News” podaje z Aten, iż w czasie burzy, jaka szalała onegdaj na Korfu, błyskawica spaliła zawieszony na jednym z tamtejszych fortów sztandar włoski.

Katastrofa okrętu. Niemiecki okręt węglowy Söpfel zatonał w drodze z Hall do Bremy. Wraz z parowcem zginęło 41 ludzi.

Ordynans zastrzelił pułkownika „Liberté” donosi z Casablanca: pułkownik Rouet, komendant pułku załogującego w Seifou obok Fezu, został zastrzelony przez swego ordynansa, który popełnił następnie samobójstwo.

Kronika sportowa.

TRYUMF CRACOVJI W HISZPANJI.

Barcelona. (PAT). Wyniki wczorajszych zawodów w piłce nożnej pomiędzy Cracovią a „Barceoną”, zakończyły się wynikiem 1 : 1. Chruściński najlepszy na boisku.

Warszawa. (PAT). S. K. W. Legia — Makabi (Kraków) 2 : 1 (1 : 0).

Wiedeń. (PAT). Rapid - Amatorzy 3 : 1 (2 : 1).

★

LWÓW ZWYCIĘŻYŁ KRAKÓW.

Lwów — Kraków 2 : 1 (2 : 1) Mecz międzymiastowy o puchar prof. Zeleniskiego przyniósł drużynie lwowskiej zasłużone zwycięstwo. Pierwszego gola strzelał dla Lwowa w 6 min. Wójcik, drugiego w 26 min. Stonecki Krakowianie zyskują jedyną bramkę w 20 min. z karnego, którego strzelił Sperling. Pu-

JAN WALEWSKI

Z krainy krwi i węgla.

W żadnym zakątku Polski fak: wskrzeszenia naszej niepodległości nie umocznia się tak żywo, jak u dawniejszych granic „tutech cesarzy” (Dreikaisereike). Tam, kędy zdyszana Brywica wpada chyżo, chyżo w ramiona Przemysłu, u stóp wieży Pismarcka między Wsławianami, Jezorem a Sosnowcem — zapadły się w nicosć aneły na zawsze na oczach naszych zabercze treny, zniknęły piketabudy, czapki żandarmów rosyjskich, baczki austriackie. A kiedy dawniej tysiące i tysiące elektrycznych oczu niezliczonych szwów kęcalnianych, hut i fabryk z pod wszystkich trzech zabarów patrzyły w głucho i ślepa noc polskiej niewoli — dzisiaj mrugają one radośnie, sławicąc zwycięski sen o szpadzie i jego namacalne ziszczenie. Tam też narodził się największy polski cęd wojenny: powróc cęceci prastarek, piastowskiej ziemi śląskiej na lno Ojczyzny. Jak żywo stają mi jeszcze w pamięci pierwsze chwile wojny światowej, kiedy to pułki górnośląskie szły w służbie Wilhelma zdobywając Kielce, Deblin i Warszawę. Przemyskał się wówczas polski legionista przez Górny Śląsk, jak zwierz obcy, ścigany. Czasami ieno napotkał czyi zakamieniałe w milczeniu, czyi piastowskie... W cztery lata później pułki te wracały na wolną ziemię polską w mundurach hallerczyków. Spłynęła ziemia górnośląska krwią serdeczną, rodzona. Któż zdola kiedykolwiek opisać heroizm i poświęcenie, rozmach, tężyznę i patriotyzm, mający w sobie coś z umiesień pierwszych chrześcijan — tych najmłodszych dzieci polskich! Któż policzy trunki powstańców górnośląskich, któ będzie miał odwagę zagurzyć się w tym krwawym zaiste piebiscyście! Przemysłna korytana Europa wykoszlawiła pol-

ski pęd do Odry. Zalamala go w połowie. Nie t.). Raz wzbudzone poczucie narodowe na G. Śląsku przetańie z czasem wszystkie sztuczne zapory.

Więc już nie: Katowice (o/S.), lecz Katowice! Ta najdalej wysunięta na G. Śląsku reduta hakaty — powiewa dzisiaj polskimi flagami... Oczy zdumione widzą mnóstwo polskich sztydów, uszy wsłuchują się z rozkoszą w polską mowę, która zewszad, wszystkimi potami wleiska się w zakamieniałe dotychczas próżni i serca niemieckie, których właściciele częstokroć noszą czysto polskie nazwiska. Stohra województwa śląskiego polszczy się w siedmiomilowych butach. I podczas kiedy w takim n. p. Bielsku niemieczyna panuje na tal prawie niepodzielnie, tutaj, w Katowicach, widzi się nicomal już policzone jej dnie. Składa się na to i ardo wiele przyczyn. M i, z jednej strony podziemny dotychczas nurt polskości, tłumiony od wieków, wybuchnął żywiołowo, zaś z drugiej niemiecka ludność Katowic, (wśród której jest spora ilość żydów), jest oportunistą czystej krwi. Ciagnie ona zbyt wielkie korzyści obecnie, chaos w Niemczech, zbyt ją przeraża, aby miała na dół przetrknąć „Pelnische Wirtschaft”. Zapewne, że wśród niemieckiej ludności na G. Śląsku jest sporo hakatystów, marzacych o powrocie na lno ciezwy Bismarcka. Rekrutują się oni przeważnie z pstród prywatnych urzędników, dyrektorów i inżynierów kopalnianych i fabrycznych, oficyalistów niemieckich rramatów śląskich itd. Często-gesto bafają się wśród nich czyste krwi orgeszowcy, którzy przy pomocy „hinterlandu” tworzą jacefki propagandy niemieckiej. Władze polskie niestety za mało zwracają uwagi na ich działalność; wytręczają je częstokroć powstańcy gór-

twice i bję wrażenie jakby miały ruszyło z posad i zafazakło się, tylu spotyka się urzędników, urzędników, wstawionych, zawiarych, zrywch. Pożatem Katowice, jak Warszawa, duszą się w ciasnocie. Za nimi miejsca, za mało mieszkań, biur, domów. Miejscowy urząd mieszkaniowy, pozostałość niemiecka, nie może nastarczyć zapotrzebowaniom na mieszkania. Są też ludzie, którzy po dwa lata czekają, gdzieby swa głowę skienili. Dzieła się też na tem ile historie z tysiąca i jednej noey, albowiem, jak powiada chińskie przysłowie, nie masz takiego mira, którego by osiół nalażewany złotem nie przelazł.

Mimo te wszystkie niedogodności i udręki, Katowice pęcniem oraz więcej rozmachem i energią. Zaś galbiesz z Kongresowy” czyli „Władok”, jak tutejsi niechętni i niechętni separatyści zowią Polaków z innych dzielnic — oświetla na każdym kroku gobę ze zdziwieniem i raduje się jego serce. Widzi bowiem gmach województwa śląskiego z powiewającą na nim polską „fabną”, potem idzie do polskiego teatru na polskie przedstawienie, lub do polskiej kucipy na autentyczne zrazy z kaszą. A kiedy pdmisnego pociąg zawiezie załdwe kilka kilometrów od Katowic, znajduje się nagle nasz wtaras w środku lasów zaiste litewskich kolebiacch się destojnie tuż, tuż obok lasu kominów fabrycznych i widzi zdumion, że te chaty wiejskie są tak bliźniaczo podobne do bronowickich, czy z pod Tyńca lub Mogiły, że te twarze chłopskie są jakby żywcem przemieszone z epoki Piastowców! Słyszysz mowę polską, tak piękna, tak prosta i tak — stara, że nieboszczyk Roy z Nagłowic lub Kochanowski pokręsniliby z uciechy. To jest ta ziemia „krew i węgiel”. Ziemia bez ceny.

bieżności około 8000. Sędziował p. Mandl z Warszawy.

Pogoń II — Sokół (Stanisławów) 5:0. Zawody kwalifikacyjne o wejście do kl. B. nie odbyły się z powodu nieprzybycia stanisławowskiej drużyny do Lwowa. Sędzia odwiżdżał walk-ower na korzyść „Pogoń”.

A. Z. S. — R. K. S. 4 : 0. Zawody o mistrz. kl. B. Akademicy technicznie i taktycznie przewyższający znacznie swego przeciwnika, odnieśli zasłużone zwycięstwo. Sędziował dobrze p. Picheta

Lódź. (PAT). Zawody w piłce nożnej pomiędzy L. K. S. a „Warta” zakończyły się wynikiem 5 : 2 na korzyść L. K. S.

1 PUŁK PIECH. LEGIONÓW — STRZE. LFC 3 : 1.

Wilno. (PAT). Match o mistrzostwo kl. B. między W. K. S. Sionim a 5 pp. Legionów zakończył się wynikiem 3 : 0. W dniu 19 bm. w przejeździe do Finlandji drużyna reprezentacyjna polska rozegra match z reprezentacją Wilna.

Z teatru.

TEATR WIELKI:

Poniedziałek, 17. bm.: „Orle”.

Wtorek, 18. bm.: „Żydówka”.

TEATR MAŁY:

Poniedziałek, 17. bm.: „Świderek”.

Wtorek, 18. bm.: „Musisz być moja”.

TEATR NOWOŚCI:

Wtorek, 18. bm.: „Szkoła kokot”.

Poniedziałek, 17. bm.: „Madame Pompadour”.

Bankier zapisał majątek królowi.

(ea). Nadworny bankier królewskiej pary angielskiej Farquar, zapisał olbrzymi majątek, wynoszący 8 milionów funtów obu córkom księcia Fife, siostrzenicą pary królewskiej, zaś królowi angielskiemu i innym członkom rodziny panującej niezwykle cenne dzieła sztuki i ksztożności.

Pono para królewska otrzymała także znaczny legat po swoim ochmistrzu dworu.

Sromotne fiasko pamiętników Wilusia.

(ea) Jak sobie czytelnicy przypominają dużo rozgłosu nabraly wydane w roku zeszłym pamiętniki ekscesurza Wilhelma II. Oczywiście przyniosły one zarówno autorowi jak i wydawcy sporą ilość dolarów. Sensacja jednak minęła szybko i dzieło wygnania z Doorn spoczęło w pyłe księgarskim. Obecnie wydawca zaprzagnął pozbyć się reszty nakładu za śmiesznie niską sumę 360 tysięcy, to jest za połowę ceny jednego numeru gazety — Tempora mutantur!...

OGŁOSZENIA.

Posady i prace

TOWARZYSTWO OCHRONY MŁODZIEŻY T. O. M. we Lwowie poszukuje rutynowanego biurującego buchaltera. Wynagrodzenie wedle umowy. Zgłoszenia reflektantów przyjmuje najdalej do dnia 25. września 1923. Biuro główne T. O. M. przy ul. Koralmickiej 6 I. p. we Lwowie. 501-3

UCZEŃ siódmego roku konserwatorjum poszukuje lekcje gry na skrzypcach. Zgłoszenia z podaniem adresu do Administracji pod „Konserwatyści”. 5805-2

Należność pocztową opłacono ryczałtem. — Prenumerata miesięczna 100.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 120.000 Mk. — Za granicą 150.000 Mk. — Redakcja: Lwów, ul. Senatorska 6. — Administracja ul. Sokoła 4. — Telefon Redakcji w dzień Nr. 15, a w nocy począwszy od godz. 8 wieczorem Nr. 230. — Telefon Administracji 291.

Z drukarni Polskiej pod zarz. Z. Kietbusiewiczza, we Lwowie.

Odpow. redaktor: MARJAN MACHALSKI.

Nauka i wychowanie

KONCESJONOWANA SZKOŁA muzyki Elżbiety Schmal, Sapiehy 99. przyjmuje wjisy od 2—4. 5834-2

Kupno, sprzedaż, zamiana

OKAZYJNIE DO SPRZEDANIA jeden pierścionek męski z brylantem, 1 i trzy czwarte karatu jeden pierścionek damski z brylantami łącznie 1 karat i jeden pierścionek damski z brylantami łącznie 1/4 karatu. Obejrzeć można z przeznaczenia przy kasie Hurtowni obuwia „Hera” Lwów, Rynek 34 (w bramie). Sprzedaż handlarzom wykluczona. 534-2

Rozmaite

WYNAŁAZEK. Memot, technika-fortepian. Miesiące trzeba, by spaniętać, na jakiej linii dany ton leży. Przy pomocy memotechniki wyuczę nawet w dniu. Inżynier Carzawski, Zimorowicza 6. 5860-3

MASZyny do obróbki metali:

Tokarnia egal. od 1—3 mtr. Rewolwerki, Grezarki uniwersalne, Wiertarki, Gwinciarzki, Heblarki, Shapiugi, Nożycy, Szlance, Szlifierki.

MASZyny do obróbki drzewa:

Strugarki, Dykcjarki i wyrównarki. Stragarki kombin., Strugarki trzy — i czterostronne, Pily taśmowe i Cyrcularki, Grezarki, Wiertarki, Szlifierki — poleca w wielkim wyborze ze składu, jak również wszelkie narzędzia, dźwignie wielokrążki, stal i metale po cenach przystępnych.

A. M. KIERSKI

Ska z ogr. odp. 5772-1

Lwów, ul. Kopernika I. 4.

Cenniki wysyła się na żądanie.

BIURO BUCHALTERYJNE Z. Olszewskiego, Lwów, Kurkowa 38. wykonuje wszelkie prace w zakresie księgowości wchodzące. Rekomenduje na posady księgowych, korespondentów etc. siły fachowe i początkujące. Godz. urzęd. 10—12 i 5—7. 474-2

MIŁYŃSKIE kamienie naturalne i sztuczne, najlepszy czeski fabrykat Trapp Pilzno ze składów „Rolindustria”. Lwów, Fredry 9. 5497-3

KAPELUSZE wszelkiego rodzaju przeobra modale, tania **TOPOLNICKA**, Kopernika I. 5654-4

BIELIZNĘ męską, damską, pościelową przyjmuje do szycia Szwalnia Teatryjska 1A. 5449-12

ŁOPATY STALOWE

32 typ. I wielk. do 50 ton tygodniowo **PODKOWY**: handlowe i wojskowe do 15 000 sztuk dziennie

OKUCIA BUDOWLANE wyrabia masowo 140

„KRES” S. A. Biata (Małopolska).

„MAZUR”

Fabryka kłódek, zamknięć i łańcuchów

Świątyniki Górne.

ZARZĄD: Lwów, Persenkówka

wyrabia masowo:

Kłódkie Łańcuchy spawane
zamki gospod. techn.
zatrzaski kajdanki
okucia pęta
wrzeciędze wędzidła
łożka żelazne.

5854

Ofiary Kwasy Moczowego

Artretyk musi co miesiąc przeprowadzać kurację Urodonalem (główni po nadużyciach w jedzeniu i picciu), która go zachowa przed atakami podagrycznymi, reumatycznymi i kolkami nerkowymi. Z chwila, kiedy uryna przybiera kolor czerwony lub zawiera piasiek, spieszcie po ratunek do Urodonalu.

Środek polecany przez Prof. LANCEREAU b. Prezesa Akademji Medycznej w swoim dziele o podagrze.

Zatruty przez kwas moczowy, dręczony przez cierpienia, może być uratowany tylko przez

URODONAL CHATELAIN'A

ponieważ URODONAL rozpuszcza KWAS MOCZOWY

• URODONAL Chatelain'a jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Przy kupnie należy domagać się zawsze firmy wynalazcy Chatelain'a.

Z wszelkimi informacjami zwracać się: Warszawa, Fredry 4. telefon 73—55 i 155—59.